

ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ ΕΓΚΡΙΘΗΚΑΝ

P8_TA(2019)0217

Κλιματική αλλαγή

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 14ης Μαρτίου 2019 σχετικά με την κλιματική αλλαγή – ένα ευρωπαϊκό, στρατηγικό, μακρόπνοο όραμα για μια ευημερούσα, σύγχρονη, ανταγωνιστική και κλιματικά ουδέτερη οικονομία, με βάση τη Συμφωνία του Παρισιού (2019/2582(RSP))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 28ης Νοεμβρίου 2018 με τίτλο «Καθαρός πλανήτης για όλους — Ένα ευρωπαϊκό, στρατηγικό, μακρόπνοο όραμα για μια ευημερούσα, σύγχρονη, ανταγωνιστική και κλιματικά ουδέτερη οικονομία» (COM(2018)0773),
- έχοντας υπόψη την εις βάθος ανάλυση προς υποστήριξη της ανακοίνωσης της Επιτροπής¹,
- έχοντας υπόψη τη σύμβαση-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή (UNFCCC) και το πρωτόκολλο του Κιότο,
- έχοντας υπόψη τη Συμφωνία του Παρισιού, την απόφαση 1/CP.21, την 21η Διάσκεψη των μερών (COP21) της UNFCCC, και την 11η Διάσκεψη των μερών που λογίζεται ως Σύνοδος των μερών του Πρωτοκόλλου του Κιότο (CMP11), η οποία πραγματοποιήθηκε στο Παρίσι (Γαλλία) από τις 30 Νοεμβρίου έως τις 11 Δεκεμβρίου 2015,
- έχοντας υπόψη την 24η Διάσκεψη των μερών (COP24) της UNFCCC, τη 14η Σύνοδο των μερών του Πρωτοκόλλου του Κιότο (CMP14), και το τρίτο μέρος της πρώτης Διάσκεψης των μερών που λογίζεται ως Σύνοδος των μερών της Συμφωνίας του Παρισιού (CMA1.3), η οποία πραγματοποιήθηκε στο Κατοβίτσε (Πολωνία) από τις 2 Δεκεμβρίου έως τις 14 Δεκεμβρίου 2018,
- έχοντας υπόψη την Ατζέντα του 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη και τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης (ΣΒΑ) των Ηνωμένων Εθνών,

¹ https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/docs/pages/com_2018_733_analysis_in_support_en_0.pdf

- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 25ης Οκτωβρίου 2018 σχετικά με τη διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή το 2018 στο Κατοβίτσε της Πολωνίας (COP24)¹,
 - έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 2018,
 - έχοντας υπόψη την ειδική έκθεση της Διακυβερνητικής επιτροπής για την κλιματική αλλαγή (IPCC) με τίτλο «Υπερθέρμανση του πλανήτη κατά 1,5°C», την 5η έκθεση αξιολόγησής της (AR5) και τη συγκεφαλαιωτική έκθεσή της,
 - έχοντας υπόψη την ένατη έκθεση του Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για το περιβάλλον σχετικά με το χάσμα των εκπομπών, η οποία δημοσιεύτηκε στις 27 Νοεμβρίου 2018,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 123 παράγραφοι 2 και 4 του Κανονισμού του,
1. επικροτεί την ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Καθαρός πλανήτης για όλους — Ένα ευρωπαϊκό, στρατηγικό, μακρόπνοο όραμα για μια ευημερούσα, σύγχρονη, ανταγωνιστική και κλιματικά ουδέτερη οικονομία», στην οποία υπογραμμίζονται οι ευκαιρίες και οι προκλήσεις που θα επιφέρει ο μετασχηματισμός σε μια οικονομία μηδενικού ισοζυγίου αερίων του θερμοκηπίου για τους πολίτες και την οικονομία της Ευρώπης, και θέτονται οι βάσεις για μια ευρεία συζήτηση όπου θα συμμετέχουν τα ενωσιακά θεσμικά όργανα, τα εθνικά κοινοβούλια, ο επιχειρηματικός τομέας, οι μη κυβερνητικές οργανώσεις, οι πόλεις και οι κοινότητες, καθώς και οι πολίτες· υποστηρίζει τον στόχο του μηδενικού ισοζυγίου εκπομπών αερίων θερμοκηπίου έως το 2050, και καλεί τα κράτη μέλη να πράξουν το ίδιο στο πλαίσιο του διαλόγου για το μέλλον της Ευρώπης κατά την ειδική σύνοδο κορυφής της ΕΕ στο Sibiu τον Μάιο του 2019· καλεί τα κράτη μέλη να δεσμευτούν όσον αφορά τη φιλοδοξία που απαιτείται για την επίτευξη αυτού του στόχου·
 2. αναγνωρίζει ότι οι πολίτες μας εκφράζουν έντονες ανησυχίες για τους σοβαρούς κινδύνους που ενέχει η κλιματική αλλαγή· επικροτεί το γεγονός ότι οι πολίτες σε ολόκληρη την Ευρώπη, και ιδίως οι νεότερες γενεές, διαδηλώνουν όλο και συχνότερα υπέρ της κλιματικής δικαιοσύνης· επικροτεί τις εκκλήσεις των ακτιβιστών αυτών για τον καθορισμό πιο φιλόδοξων στόχων και για την ανάληψη ταχείας δράσης, προκειμένου να μην ξεπεραστεί το κλιματικό όριο του 1,5°C· πιστεύει ότι θα πρέπει οι εθνικές, περιφερειακές και τοπικές κυβερνητικές αρχές, καθώς και η ΕΕ, να εισακούσουν τις εν λόγω εκκλήσεις·
 3. τονίζει ότι οι Ευρωπαίοι πολίτες βρίσκονται ήδη αντιμέτωποι με τις άμεσες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής· υπογραμμίζει ότι, σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος, η μέση ετήσια ζημία που προκαλείται από ακραία καιρικά και κλιματικά φαινόμενα στην Ένωση ανήλθε σε περίπου 12,8 δισεκατομμύρια EUR από το 2010 έως το 2016, και ότι, εάν δεν ληφθούν περαιτέρω μέτρα, οι ζημίες στην ΕΕ λόγω του κλίματος ενδέχεται να ανέλθουν σε τουλάχιστον 190 δισεκατομμύρια EUR έως το 2080, ποσό που ισοδυναμεί με καθαρή μείωση ευημερίας κατά 1,8 % του τρέχοντος ΑΕγχΠ της· τονίζει ότι, στο πλαίσιο ενός σεναρίου υψηλών εκπομπών, το ετήσιο κόστος των πλημμυρών στην ΕΕ θα μπορούσε να αγγίξει το 1 τρισεκατομμύριο EUR έως το 2100, και ότι οι καταστροφές που συνδέονται με καιρικά φαινόμενα θα

¹ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P8_TA(2018)0430.

μπορούσαν να επηρεάσουν τα δύο τρίτα περίπου των Ευρωπαίων πολιτών έως το 2100, σε σύγκριση με το 5 % σήμερα· τονίζει περαιτέρω ότι, σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος, το 50 % των κατοικημένων περιοχών της ΕΕ θα πληγούν από σοβαρή λειψυδρία έως το 2030·

4. υπογραμμίζει ότι η ειδική έκθεση της IPCC για την υπερθέρμανση κατά 1,5°C αποτελεί την πλέον ολοκληρωμένη και ενημερωμένη εκτίμηση των μεθόδων μετριασμού με βάση τη Συμφωνία του Παρισιού·
5. τονίζει ότι, σύμφωνα με την ειδική έκθεση της IPCC για την υπερθέρμανση κατά 1,5°C, ο περιορισμός της υπερθέρμανσης του πλανήτη σε 1,5°C με μηδενική ή περιορισμένη υπέρβαση του ορίου αυτού συνεπάγεται την επίτευξη μηδενικού ισοζυγίου εκπομπών αερίων θερμοκηπίου σε παγκόσμιο επίπεδο το αργότερο έως το 2067 και τη μείωση των ετήσιων παγκόσμιων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου σε 27,4 γιγατόνους ισοδύναμου CO₂ ετησίως κατ' ανώτατο όριο· τονίζει ότι, υπό το φως των εν λόγω πορισμάτων, η Ένωση, ως παγκόσμιος ηγέτης και προκειμένου να ενισχυθούν οι πιθανότητες να συγκρατηθεί η αύξηση της θερμοκρασίας κάτω από τον 1,5°C έως το 2100, πρέπει να καταβάλει προσπάθειες για την επίτευξη μηδενικού ισοζυγίου εκπομπών αερίων θερμοκηπίου όσο το δυνατόν συντομότερα και το αργότερο έως το 2050·
6. εκφράζει την ανησυχία του για την έκθεση του Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για το περιβάλλον σχετικά με το χάσμα των εκπομπών, σύμφωνα με την οποία οι τρέχουσες άνευ όρων εθνικά καθορισμένες συνεισφορές (ΕΚΣ) υπερβαίνουν κατά πολύ το όριο που προβλέπεται στη Συμφωνία του Παρισιού για τη συγκράτηση της υπερθέρμανσης αρκετά κάτω από τους 2°C και, αντιθέτως, έχουν ως αποτέλεσμα μια εκτιμώμενη αύξηση της θερμοκρασίας κατά 3,2°C¹ έως το 2100· τονίζει την επείγουσα ανάγκη να θέσουν όλα τα μέρη της UNFCCC πιο φιλόδοξους στόχους για το κλίμα έως το 2020·

Μέθοδοι για μια ευρωπαϊκή στρατηγική μηδενικών εκπομπών έως τα μέσα του αιώνα

7. πιστεύει ότι η Ευρώπη μπορεί να αναλάβει ηγετικό ρόλο όσον αφορά την κλιματική ουδετερότητα, με επενδύσεις σε καινοτόμες τεχνολογικές λύσεις, καθώς και με την ενδυνάμωση των πολιτών και την εναρμόνιση των δράσεων σε βασικούς τομείς όπως η ενέργεια, οι πολιτικές για τη βιομηχανία και την έρευνα, και ταυτόχρονα με τη διασφάλιση της κοινωνικής δικαιοσύνης για μια δίκαιη μετάβαση·
8. επισημαίνει ότι στη στρατηγική εκτίθενται οκτώ μέθοδοι για τον οικονομικό, τεχνολογικό και κοινωνικό μετασχηματισμό που απαιτείται ώστε να τηρήσει η Ένωση τον μακροπρόθεσμο στόχο της Συμφωνίας του Παρισιού όσον αφορά τη θερμοκρασία· επισημαίνει ότι μόνο δύο από αυτές τις μεθόδους θα επιτρέψουν στην Ένωση να επιτύχει μηδενικό ισοζύγιο εκπομπών αερίων θερμοκηπίου το αργότερο έως το 2050· τονίζει ότι αυτό απαιτεί την ανάληψη ταχείας δράσης και την καταβολή σημαντικών προσπαθειών σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ενωσιακό επίπεδο, καθώς και τη συμμετοχή όλων των μη δημόσιων φορέων· υπενθυμίζει την υποχρέωση των κρατών μελών να θεσπίζουν εθνικές μακροπρόθεσμες στρατηγικές, όπως ορίζεται στον κανονισμό για τη διακυβέρνηση· καλεί, ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη να θέσουν σαφείς

¹ Έκθεση του Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για το περιβάλλον, του 2018, σχετικά με το χάσμα των εκπομπών, σ. 10.

βραχυπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους και να χαράξουν πολιτικές που ευθυγραμμίζονται με τους στόχους της Συμφωνίας του Παρισιού, καθώς και να παράσχουν επενδυτική στήριξη σε μεθόδους μηδενικού ισοζυγίου·

9. τονίζει ότι η πρώτη κατηγορία μεθόδων που παρουσιάστηκαν στη στρατηγική αποσκοπεί στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου μόνο κατά 80 % περίπου έως το 2050 σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990· επισημαίνει με ανησυχία ότι η φιλοδοξία αυτή αντιστοιχεί στο χαμηλότερο εύρος της συγκράτησης της υπερθέρμανσης του πλανήτη κάτω από τους 2°C και, ως εκ τούτου, δεν ευθυγραμμίζεται με τον στόχο της Συμφωνίας του Παρισιού για τη συγκράτησή της αρκετά κάτω από τους 2°C, ούτε με τον περαιτέρω στόχο για τη συγκράτησή της κάτω από τον 1,5°C·
10. επισημαίνει ότι, σύμφωνα με εκτιμήσεις της Επιτροπής, το ενωσιακό ΑΕγχΠ αναμένεται να αυξηθεί περισσότερο στο πλαίσιο σεναρίων μηδενικών εκπομπών απ' ό,τι στο πλαίσιο σεναρίων με μικρότερες μειώσεις των εκπομπών, και ότι οι συνέπειες και στις δύο περιπτώσεις θα είναι άνισα κατανομημένες στις χώρες της ΕΕ, λόγω διαφορών μεταξύ των κρατών μελών, μεταξύ άλλων ως προς το κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ και την ένταση άνθρακα στο ενεργειακό μείγμα· θεωρεί ότι η μη λήψη μέτρων συνιστά το δαπανηρότερο κατά πολύ σενάριο και όχι μόνο θα έχει ως αποτέλεσμα μια σημαντική απώλεια ΑΕγχΠ στην Ευρώπη, αλλά θα οδηγήσει επίσης σε περαιτέρω όξυνση των οικονομικών ανισοτήτων μεταξύ και εντός των κρατών μελών και των περιφερειών, δεδομένου ότι ορισμένα κράτη μέλη και ορισμένες περιφέρειες αναμένεται να πληγούν εντονότερα λόγω της μη λήψης μέτρων·
11. επισημαίνει με ανησυχία ότι η εξάρτηση της ΕΕ από τις εισαγωγές ενέργειας ανέρχεται σήμερα σε 55 % περίπου· τονίζει ότι, στο πλαίσιο ενός σεναρίου μηδενικού ισοζυγίου εκπομπών, το ποσοστό αυτό θα μειωθεί κατά 20 % έως το 2050, πράγμα που θα έχει θετικό αντίκτυπο στο εμπορικό ισοζύγιο και στη γεωπολιτική θέση της ΕΕ· επισημαίνει ότι η σωρευτική εξοικονόμηση των δαπανών για την εισαγωγή ορυκτών καυσίμων από το 2031 έως το 2050 αναμένεται να ανέλθει σε 2-3 τρισεκατομμύρια EUR, ποσό το οποίο θα μπορεί να αξιοποιηθεί για άλλες προτεραιότητες των Ευρωπαίων πολιτών·
12. επικροτεί τη συμπερίληψη δύο μεθόδων που αποσκοπούν στην επίτευξη μηδενικών εκπομπών αερίων θερμοκηπίου έως το 2050 και τη συναφή υποστήριξη της Επιτροπής, και θεωρεί ότι μόνον ο στόχος για τα μέσα του αιώνα είναι συμβατός με τις δεσμεύσεις της Ένωσης που απορρέουν από τη Συμφωνία του Παρισιού· αποδοκιμάζει το γεγονός ότι στο πλαίσιο της στρατηγικής δεν διερευνήθηκε καμία μέθοδος για την επίτευξη μηδενικού ισοζυγίου εκπομπών αερίων θερμοκηπίου πριν από το 2050·
13. επισημαίνει ότι οι μέθοδοι που προτείνονται στη στρατηγική περιλαμβάνουν τη χρήση ορισμένων τεχνολογιών αφαίρεσης άνθρακα, μεταξύ άλλων με τη δέσμευση και αποθήκευση του άνθρακα (CCS) ή τη δέσμευση και χρήση του άνθρακα (CCU) και με την άμεση δέσμευση στην ατμόσφαιρα (DAC), οι οποίες δεν έχουν ακόμη αναπτυχθεί σε μεγάλη κλίμακα· θεωρεί, ωστόσο, ότι η ενωσιακή στρατηγική μηδενικού ισοζυγίου θα πρέπει να δίνει προτεραιότητα στους τρόπους άμεσης μείωσης των εκπομπών και στις δράσεις για τη συντήρηση και ενίσχυση των φυσικών συλλεκτών και ταμιευτήρων της ΕΕ, και θα πρέπει να επιδιώκει τη χρήση τεχνολογιών αφαίρεσης άνθρακα μόνον όταν δεν διατίθενται επιλογές για την άμεση μείωση των εκπομπών· πιστεύει ότι είναι αναγκαία η ανάληψη περαιτέρω δράσης έως το 2030, προκειμένου να αποφύγει η Ένωση την εξάρτηση από τεχνολογίες αφαίρεσης άνθρακα, οι οποίες ενέχουν

σημαντικούς κινδύνους για τα οικοσυστήματα, τη βιοποικιλότητα και την επισιτιστική ασφάλεια, όπως επιβεβαιώνει η ειδική έκθεση της IPCC για την υπερθέρμανση κατά 1,5°C.

Κοινωνικές πτυχές της κλιματικής αλλαγής και μια δίκαιη μετάβαση

14. επικροτεί την εκτίμηση της Επιτροπής ότι είναι εφικτή η επίτευξη μηδενικού ισοζυγίου εκπομπών χωρίς καθαρή απώλεια θέσεων εργασίας, και επισημαίνει με ικανοποίηση την αναλυτική αξιολόγηση της μετάβασης στις ενεργοβόρες βιομηχανίες· επισημαίνει το πόρισμα ότι η δίκαιη μετάβαση προς ένα μηδενικό ισοζύγιο εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, εάν αντιμετωπιστεί ικανοποιητικά με την κατάλληλη στήριξη για τις περιφέρειες, τους τομείς και τους πολίτες που βρίσκονται σε επισφαλέστερη θέση, μπορεί να αποφέρει καθαρό όφελος για την απασχόληση στην Ένωση – η απασχόληση για το σύνολο της οικονομίας θα αυξηθεί κατά 2,1 εκατομμύρια θέσεις εργασίας έως το 2050 με βάση το σενάριο μηδενικού ισοζυγίου εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, σε σύγκριση με αύξηση 1,3 εκατομμυρίων θέσεων εργασίας με βάση το σενάριο μείωσης των εκπομπών κατά 80 %· θεωρεί, συνεπώς, ότι η Επιτροπή θα πρέπει να αναπτύξει έναν ανανεωμένο έλεγχο δεξιοτήτων στο πλαίσιο του πανοράματος δεξιοτήτων στην ΕΕ, με περιφερειακά δεδομένα σχετικά με τις ανάγκες δεξιοτήτων για μια κλιματικά ουδέτερη Ευρώπη, με σκοπό την υποστήριξη των περιφερειών, τομέων και ανθρώπων που βρίσκονται σε επισφαλέστερη θέση μέσω επαγγελματικού αναπροσανατολισμού, ώστε να εξασφαλιστούν σε αυτές τις περιφέρειες, ποιοτικές θέσεις εργασίας, ανθεκτικές στις μελλοντικές εξελίξεις·
15. τονίζει τα πολυάριθμα παράλληλα οφέλη για τη δημόσια υγεία από μια κλιματικά ουδέτερη κοινωνία, μεταξύ άλλων όσον αφορά την εξοικονόμηση των δαπανών περίθαλψης και την ελάφρυνση του φόρτου των συστημάτων ασφάλισης και δημόσιας υγείας, καθώς και τη γενική ευημερία των Ευρωπαίων πολιτών χάρη στην ενισχυμένη βιοποικιλότητα, στη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και στον μετριασμό της έκθεσης σε ρύπους· επισημαίνει ότι, στο πλαίσιο αυτού του σεναρίου, οι ζημιές στον τομέα της υγείας θα μειωθούν κατά περίπου 200 δισεκατομμύρια EUR ετησίως·
16. τονίζει τη σημασία που έχει η δημιουργία ενός ταμείου για τη δίκαιη μετάβαση, ιδίως για τις περιφέρειες τις οποίες πλήττει σοβαρά η απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές, όπως οι περιοχές εξόρυξης άνθρακα, σε συνδυασμό με μια γενική εκτίμηση του κοινωνικού αντικτύπου της υφιστάμενης χρηματοδότησης για το κλίμα· επισημαίνει, στο πλαίσιο αυτό, την ανάγκη να εξασφαλιστεί η ευρεία αποδοχή της μακροπρόθεσμης στρατηγικής από το κοινό, δεδομένου του μετασχηματισμού που απαιτείται σε ορισμένους τομείς·
17. υπογραμμίζει ότι σε ορισμένες περιφέρειες της ΕΕ, όπως οι περιφέρειες στις οποίες γίνεται εξόρυξη άνθρακα, απαιτούνται περισσότερη δράση και μεγαλύτερες προσπάθειες για τη μετάβαση σε καθαρή ενέργεια· επαναλαμβάνει, στο πλαίσιο αυτό, το αίτημά του να διατεθεί ποσό 4,8 δισεκατομμυρίων ευρώ για ένα ειδικό νέο Ταμείο Δίκαιης Ενέργειας, το οποίο να προβλεφθεί στο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2021-2027, προκειμένου να υποστηριχθούν οι εργαζόμενοι και οι κοινότητες στις περιοχές που επηρεάζονται αρνητικά από τη μετάβαση αυτή·
18. υπογραμμίζει την ανάγκη για μια προβλεπτική προσέγγιση, ώστε να διασφαλιστεί η δίκαιη μετάβαση για τους πολίτες της ΕΕ και να υποστηριχθούν οι περιφέρειες τις οποίες πλήττει σοβαρά η απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές· πιστεύει ότι η

κλιματική μετάβαση της Ευρώπης πρέπει να είναι βιώσιμη από οικολογική, οικονομική και κοινωνική άποψη· τονίζει ότι, προκειμένου να διασφαλιστεί η πολιτική αποδοχή από όλους τους πολίτες, είναι σημαντικό να ληφθούν υπόψη οι διανεμητικές επιπτώσεις των πολιτικών που αφορούν το κλίμα και την απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές, ιδίως για τα άτομα χαμηλού εισοδήματος· θεωρεί, ως εκ τούτου, ότι θα πρέπει να συνεκτιμάται πλήρως ο κοινωνικός αντίκτυπος σε όλες τις ενωσιακές και εθνικές πολιτικές για το κλίμα, με γνώμονα τη διασφάλιση του κοινωνικού και οικολογικού μετασχηματισμού στην Ευρώπη· τονίζει, στο πλαίσιο αυτό, ότι θα πρέπει να καταρτιστούν προσαρμοσμένες και επαρκώς χρηματοδοτούμενες στρατηγικές σε όλα τα επίπεδα, με βάση διαδικασίες χωρίς αποκλεισμούς και σε στενή συνεργασία με τοπικές και περιφερειακές δημόσιες αρχές, συνδικαλιστικές ενώσεις, εκπαιδευτικά ιδρύματα, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τον ιδιωτικό τομέα, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι προσφέρονται δίκαιες και ίσες ευκαιρίες σε όλους τους Ευρωπαίους πολίτες κατά τη διάρκεια της μετάβασης αυτής·

19. υπενθυμίζει ότι περίπου 50 έως 125 εκατομμύρια Ευρωπαίοι πολίτες διατρέχουν, αυτή τη στιγμή, κίνδυνο ενεργειακής πενίας¹· τονίζει ότι η ενεργειακή μετάβαση μπορεί να επηρεάσει δυσανάλογα τα άτομα χαμηλού εισοδήματος και να εντείνει περαιτέρω την ενεργειακή πενία· καλεί τα κράτη μέλη να εκτιμήσουν, στα ολοκληρωμένα εθνικά τους σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα, τον αριθμό των νοικοκυριών που βρίσκονται σε κατάσταση ενεργειακής πενίας και, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, να προβούν σε επακόλουθες ενέργειες, όπως απαιτείται από τον κανονισμό για τη διακυβέρνηση· καλεί τα κράτη μέλη να λάβουν μακρόπνοα μέτρα για τη διασφάλιση της δίκαιης ενεργειακής μετάβασης και της πρόσβασης όλων των πολιτών της ΕΕ στην ενέργεια·
20. πιστεύει ότι η κοινωνική και περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των νέων αυξάνεται συνεχώς, γεγονός που μπορεί να στρέψει τις κοινωνίες μας προς ένα μέλλον ανθεκτικό στην κλιματική αλλαγή, και ότι η εκπαίδευση των νέων αντιπροσωπεύει ένα από τα πλέον αποτελεσματικά εργαλεία για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής· τονίζει την ανάγκη για την ενεργό συμμετοχή των νεότερων γενεών στην οικοδόμηση διεθνών, διαπολιτισμικών και διαγενεακών σχέσεων, οι οποίες στηρίζουν την πολιτιστική αλλαγή όπου θα βασιστούν οι παγκόσμιες προσπάθειες για πιο βιώσιμο μέλλον·

Ενδιάμεσοι στόχοι

21. αναγνωρίζει ότι η δεκαετία από το 2020 έως το 2030 θα έχει καθοριστική σημασία για την επίτευξη μηδενικού ισοζυγίου στην ΕΕ έως το 2050· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να υποστηρίξουν έναν ισχυρό μεσοπρόθεσμο στόχο για το 2030, ο οποίος είναι αναγκαίος ώστε να εξασφαλιστεί επαρκής επενδυτική σταθερότητα στην αγορά, να αξιοποιηθεί πλήρως το δυναμικό της τεχνολογικής καινοτομίας, και να πολλαπλασιαστούν οι ευκαιρίες να καταλάβουν οι επιχειρήσεις της Ευρώπης ηγετικές θέσεις στην παγκόσμια αγορά όσον αφορά την παραγωγή χαμηλών εκπομπών·
22. τονίζει ότι, για την επίτευξη μηδενικού ισοζυγίου εκπομπών αερίων θερμοκηπίου το 2050 με τον πλέον οικονομικά αποδοτικό τρόπο, απαιτείται να τεθούν πιο φιλόδοξοι στόχοι για το 2030, οι οποίοι να ευθυγραμμίζονται με τα σενάρια μηδενικού ισοζυγίου για το 2050· πιστεύει ότι είναι υψίστης σημασίας να εκπέμψει η Ένωση, το αργότερο

¹ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/563472/IPOL_STU\(2015\)563472_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/563472/IPOL_STU(2015)563472_EN.pdf)

κατά τη σύνοδο κορυφής των Ηνωμένων Εθνών για το κλίμα που θα πραγματοποιηθεί τον Σεπτέμβριο του 2019 στη Νέα Υόρκη, ένα σαφές μήνυμα ότι είναι έτοιμη να επανεξετάσει τη συνεισφορά της στη Συμφωνία του Παρισιού·

23. υποστηρίζει την επικαιροποίηση της ΕΚΣ της Ένωσης με τον καθορισμό ενός στόχου για το σύνολο της οικονομίας, ο οποίος αφορά τη μείωση των εγχώριων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 55 % έως το 2030 σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990· καλεί, στο πλαίσιο αυτό, τους ηγέτες της ΕΕ να υποστηρίξουν κατ' αναλογία έναν πιο φιλόδοξο στόχο για την ΕΚΣ της Ένωσης κατά την ειδική σύνοδο κορυφής της ΕΕ που θα πραγματοποιηθεί τον Μάιο του 2019 στο Sibiu, ενόψει της διάσκεψης κορυφής των Ηνωμένων Εθνών για το κλίμα του Σεπτεμβρίου του 2019·
24. θεωρεί ότι η Επιτροπή θα πρέπει, το αργότερο κατά την επανεξέταση της δέσμης για το κλίμα του 2030 και άλλων σχετικών νομοθετικών πράξεων η οποία θα πραγματοποιηθεί την περίοδο 2022-2024, να υποβάλει νομοθετικές προτάσεις που θα θέτουν πιο φιλόδοξους στόχους οι οποίοι θα ευθυγραμμίζονται με την επικαιροποιημένη ΕΚΣ και με τον στόχο του μηδενικού ισοζυγίου εκπομπών· πιστεύει ότι η έλλειψη επαρκώς φιλόδοξων στόχων για το 2030 θα περιορίσει τις μελλοντικές επιλογές, ενδεχομένως και τη διαθεσιμότητα ορισμένων επιλογών για μια οικονομικά αποδοτική απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές· θεωρεί ότι η εν λόγω επανεξέταση αποτελεί σημαντικό ορόσημο για την εκπλήρωση των δεσμεύσεων της ΕΕ για το κλίμα·
25. πιστεύει ότι, προκειμένου να εξασφαλιστεί μεγαλύτερη σταθερότητα στις αγορές, θα είναι επωφελές για την ΕΕ να τεθεί και ένας ακόμη ενδιάμεσος στόχος για τη μείωση των εκπομπών έως το 2040, ο οποίος θα μπορεί να προσφέρει πρόσθετη σταθερότητα και να διασφαλίσει την επίτευξη του μακροπρόθεσμου στόχου για το 2050·
26. θεωρεί ότι η ενωσιακή στρατηγική μηδενικού ισοζυγίου εκπομπών θα πρέπει να διαμορφώνεται με βάση τον πενταετή παγκόσμιο απολογισμό, όπως προβλέπεται στη Συμφωνία του Παρισιού, και να συνεκτιμά τις τεχνολογικές και κοινωνιακές εξελίξεις, καθώς και τη συνεισφορά μη κρατικών παραγόντων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου·

Τομεακές συνεισφορές

27. τονίζει ότι το ισοζύγιο εκπομπών θα πρέπει να μειωθεί σε μηδενικά σχεδόν επίπεδα σε όλους τους τομείς της οικονομίας, οι οποίοι θα πρέπει να συνεισφέρουν στο σύνολό τους στις κοινές προσπάθειες για τη μείωση των εκπομπών· καλεί, συνεπώς, την Επιτροπή να αναπτύξει μεθόδους για την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας σε όλους τους τομείς· τονίζει, στο πλαίσιο αυτό, τη σημασία της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει»·
28. τονίζει τη σημασία των διάφορων μέτρων που ελήφθησαν για το κλίμα και των συναφών νομοθετικών πράξεων που εκδόθηκαν σε διάφορους τομείς πολιτικής, αλλά προειδοποιεί ότι μια κατακερματισμένη προσέγγιση ενδέχεται να οδηγήσει σε ασυνέπειες και να μην επιτρέψει στην ΕΕ να επιτύχει μια οικονομία μηδενικού ισοζυγίου εκπομπών αερίων θερμοκηπίου ως το 2050· πιστεύει ότι απαιτείται μια συνολική προσέγγιση·

29. καλεί την Επιτροπή να εξετάσει το ενδεχόμενο να εναρμονιστεί η τιμολόγηση του άνθρακα και της ενέργειας στην ΕΕ, για τη στήριξη της μετάβασης σε μια οικονομία μηδενικού ισοζυγίου εκπομπών, ιδίως για τους τομείς εκείνους που δεν καλύπτονται από το ΣΕΔΕ της ΕΕ· καλεί την Επιτροπή να εξετάσει τον καλύτερο δυνατό τρόπο να αποφευχθούν περιπτώσεις σοβαρής δυσχέρειας, και επιμένει ότι δεν θα πρέπει να αυξηθεί ο συνολικός φόρτος των πολιτών·
30. αναγνωρίζει τον ρόλο που διαδραματίζει η CCS στα περισσότερα σενάρια για την υπερθέρμανση κατά 1,5°C που αναλύονται στη συναφή ειδική έκθεση της IPCC· τονίζει την ανάγκη να επιδιώξει η ΕΕ πιο φιλόδοξους στόχους στον τομέα αυτόν· επισημαίνει επιπλέον τους στόχους που έθεσαν τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού στρατηγικού σχεδίου ενεργειακών τεχνολογιών (SET) για την υλοποίηση έργων CCS σε εμπορική κλίμακα στους ευρωπαϊκούς τομείς της ενέργειας και της βιομηχανίας τη δεκαετία του 2020· θεωρεί αναγκαία την αύξηση της αξιοποίησης της περιβαλλοντικά ασφαλούς CCU και CCS στις βιομηχανικές διεργασίες, καθώς συμβάλλει στην καθαρή μείωση των εκπομπών με την αποφυγή εκπομπών ή τη μόνιμη αποθήκευση CO₂· επισημαίνει με ανησυχία ότι, αυτή τη στιγμή, πολλές τεχνολογίες CCU δεν επιτυγχάνουν μόνιμη μείωση των εκπομπών· καλεί, ως εκ τούτου, την Επιτροπή να αναπτύξει τεχνικά κριτήρια τα οποία θα εξασφαλίζουν υποστήριξη μόνο για τις τεχνολογίες εκείνες που έχουν επαληθεύσιμα αποτελέσματα·
31. επισημαίνει ότι, όπως επιβεβαιώνει η στρατηγική, οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου από τον τομέα των μεταφορών εξακολουθούν να αυξάνονται και ότι οι υφιστάμενες πολιτικές δεν επαρκούν για να απαλλαγεί ο τομέας των μεταφορών από τις ανθρακούχες εκπομπές έως το 2050· υπογραμμίζει τη σημασία να διασφαλιστεί η αλλαγή του τρόπου εκτέλεσης των μεταφορών, από τις αεροπορικές στις σιδηροδρομικές μετακινήσεις, μεταξύ άλλων με την ταχεία υλοποίηση ενός διαλειτουργικού ενωσιακού σιδηροδρομικού δικτύου και την κινητοποίηση αυξημένων επενδύσεων, καθώς και προς τις δημόσιες μεταφορές και τη συλλογική κινητικότητα· επισημαίνει ότι οι οδικές μεταφορές συμβάλλουν στο ένα πέμπτο περίπου των συνολικών εκπομπών CO₂ στην ΕΕ· καλεί, στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να λάβουν αποφασιστικά μέτρα για να διευκολύνουν την πρόσβαση των καταναλωτών σε όλα τα κράτη μέλη σε οχήματα μηδενικών και χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, και ταυτόχρονα να αποτρέψουν την αυξημένη διείδυση παλαιών, ιδιαίτερα ρυπογόνων οχημάτων σε κράτη μέλη χαμηλού εισοδήματος· υπογραμμίζει περαιτέρω τον ρόλο των έξυπνων τεχνολογιών, όπως οι έξυπνες υποδομές φόρτισης, στη δημιουργία συνεργειών ανάμεσα στον εξηλεκτρισμό των μεταφορών και στην ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας·
32. υπογραμμίζει ότι, προκειμένου να επιτευχθεί η κλιματική ουδετερότητα για την οικονομία της ΕΕ στο σύνολό της, πρέπει να συμβάλουν όλοι οι τομείς, συμπεριλαμβανομένων των διεθνών αερομεταφορών και ναυτιλίας· επισημαίνει ότι, σύμφωνα με την ανάλυση της Επιτροπής, οι υφιστάμενοι παγκόσμιοι στόχοι και τα μέτρα που προβλέπουν αντίστοιχα ο Διεθνής Ναυτιλιακός Οργανισμός και ο Διεθνής Οργανισμός Πολιτικής Αεροπορίας, ακόμη και εάν εφαρμοστούν πλήρως, δεν αρκούν για την επίτευξη της αναγκαίας μείωσης εκπομπών, αλλά απαιτείται η ανάληψη σημαντικής περαιτέρω δράσης, η οποία θα ευθυγραμμίζεται με τον στόχο του μηδενικού ισοζυγίου εκπομπών για το σύνολο της οικονομίας· τονίζει την ανάγκη για επενδύσεις σε τεχνολογίες και καύσιμα μηδενικών και χαμηλών εκπομπών άνθρακα στους εν λόγω τομείς· καλεί την Επιτροπή να εφαρμόσει την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» στους εν λόγω τομείς· υπενθυμίζει ότι οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου από

τη διεθνή ναυτιλία αναμένεται να αυξηθούν έως το 2050 κατά ποσοστό έως 250 %· επικροτεί το γεγονός ότι ο τομέας της διεθνούς ναυτιλίας έχει θέσει δικό του στόχο για την απόλυτη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου· επισημαίνει με ανησυχία την έλλειψη προόδου όσον αφορά τη μετατροπή του εν λόγω στόχου σε βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα μέτρα και άλλες συγκεκριμένες δράσεις· επισημαίνει ότι ο βαθμός επιβάρυνσης διαφέρει ανάλογα με τον τρόπο μεταφοράς· ζητεί να χρησιμοποιούνται οι αυξημένες πρόσοδοι του ΣΕΔΕ για την προώθηση φιλικών προς το περιβάλλον τρόπων μεταφοράς, όπως τα λεωφορεία ή ο σιδηρόδρομος·

33. επισημαίνει ότι το 60 % περίπου των εκπομπών μεθανίου παγκοσμίως οφείλεται σε πηγές όπως η γεωργία, οι χώροι υγειονομικής ταφής και τα λύματα, καθώς και η παραγωγή ορυκτών καυσίμων και η μεταφορά τους μέσω αγωγών· υπενθυμίζει ότι το μεθάνιο είναι δραστικό αέριο θερμοκηπίου, με 28 φορές μεγαλύτερο δυναμικό θέρμανσης εντός 100 ετών από ό,τι το CO₂¹· καλεί εκ νέου την Επιτροπή να διερευνήσει το συντομότερο δυνατόν επιλογές πολιτικής για την ταχεία αντιμετώπιση των εκπομπών μεθανίου στο πλαίσιο ενός ενωσιακού στρατηγικού σχεδίου για το μεθάνιο, και να υποβάλει σχετικές νομοθετικές προτάσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο·
34. υπογραμμίζει ότι η γεωργία θα είναι μία από τις κύριες εναπομένουσες πηγές εκπομπών αερίων θερμοκηπίου στην ΕΕ το 2050, ιδίως λόγω των εκπομπών μεθανίου και οξειδίου του αζώτου· υπογραμμίζει το δυναμικό του αγροτικού τομέα να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής, λόγω χάρη με οικολογικές και τεχνολογικές καινοτομίες, καθώς και με τη δέσμευση του διοξειδίου του άνθρακα στο έδαφος· ζητεί μια κοινή γεωργική πολιτική που θα συμβάλλει στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και θα εναρμονίζεται με τη μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία· καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι οι γεωργικές πολιτικές, και ιδίως τα ενωσιακά και εθνικά ταμεία, ευθυγραμμίζονται με τους στόχους και τους σκοπούς της Συμφωνίας του Παρισιού·
35. τονίζει την ανάγκη να ενσωματωθούν φιλόδοξοι στόχοι για το κλίμα σε όλες τις ενωσιακές πολιτικές, συμπεριλαμβανομένης της εμπορικής πολιτικής· καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι όλες οι εμπορικές συμφωνίες που υπογράφει η ΕΕ είναι πλήρως συμβατές με τη Συμφωνία του Παρισιού, καθώς αυτό όχι μόνο θα ενισχύσει την παγκόσμια δράση κατά της κλιματικής αλλαγής, αλλά θα εξασφαλίσει και ίσους όρους ανταγωνισμού για τους επηρεαζόμενους τομείς·
36. υποστηρίζει την ενεργό και βιώσιμη διαχείριση των δασών σε εθνικό επίπεδο, καθώς και τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων για την παροχή κινήτρων για μια αποδοτική και βιώσιμη ενωσιακή βιοοικονομία, δεδομένου ότι τα δάση μπορούν να συμβάλουν στην ενίσχυση των ευρωπαϊκών προσπαθειών για το κλίμα (με την παγίδευση, την αποθήκευση και την υποκατάσταση) και στην επίτευξη του στόχου των μηδενικών εκπομπών έως το 2050· αναγνωρίζει την ανάγκη για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και την ανάσχεση της απώλειας της βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των υπηρεσιών οικοσυστήματος στην ΕΕ έως το 2020, καθώς και την ανάγκη για την

¹ Van Dingenen, R., Crippa, M., Maenhout, G., Guizzardi, D., Dentener, F., Global trends of methane emissions and their impacts on ozone concentrations, EUR 29394 EN, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο 2018, ISBN 978-92-79-96550-0, doi:10.2760/820175, JRC113210

ανάπτυξη τεκμηριωμένων πολιτικών οι οποίες θα συμβάλλουν στην εφαρμογή και στη χρηματοδότηση των ενωσιακών μέτρων για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας·

37. τονίζει το γεγονός ότι υπάρχει μεγαλύτερη ποσότητα άνθρακα αποθηκευμένη στο έδαφος από ό,τι στη βιόσφαιρα και στην ατμόσφαιρα μαζί· υπογραμμίζει, στο πλαίσιο αυτό, ότι είναι σημαντικό να αναχαιτιστεί η υποβάθμιση του εδάφους στην ΕΕ και να διασφαλιστεί μια κοινή ενωσιακή δράση για τη διατήρηση και τη βελτίωση της ποιότητας του εδάφους και της ικανότητάς του να αποθηκεύει το διοξείδιο του άνθρακα·

Ενεργειακή πολιτική

38. τονίζει τη συμβολή της ενεργειακής απόδοσης στην ασφάλεια εφοδιασμού, στην οικονομική ανταγωνιστικότητα, στην προστασία του περιβάλλοντος, στη μείωση των δαπανών ενέργειας και στη βελτίωση της ποιότητας των κατοικιών· επιβεβαιώνει τον σημαντικό ρόλο της ενεργειακής απόδοσης στη δημιουργία επιχειρηματικών ευκαιριών και θέσεων εργασίας, καθώς και τα παγκόσμια και περιφερειακά της οφέλη· υπενθυμίζει, στο πλαίσιο αυτό, την κατοχύρωση της αρχής της «προτεραιότητας στην ενεργειακή απόδοση» στον κανονισμό για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης, και ότι η εφαρμογή της θα πρέπει να αξιοποιηθεί πλήρως και με οικονομικά αποδοτικό τρόπο κατά μήκος της ενεργειακής αλυσίδας και να θεωρηθεί ως βάση οποιασδήποτε μεθόδου για την επίτευξη μηδενικού ισοζυγίου εκπομπών έως το 2050·
39. υπογραμμίζει τον κεντρικό ρόλο που διαδραματίζει η ενέργεια στη μετάβαση σε μια οικονομία μηδενικού ισοζυγίου αερίων θερμοκηπίου· υπενθυμίζει ότι τις τελευταίες δεκαετίες η Ένωση κατόρθωσε να αποσυνδέσει επιτυχώς τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου από την οικονομική μεγέθυνση και μείωσε τις εκπομπές, ιδίως μέσω της ενεργειακής απόδοσης και της διεύθυνσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας· τονίζει ότι η μετάβαση σε καθαρή ενέργεια θα πρέπει να συνεχίσει να δίνει έναυσμα για τον εκσυγχρονισμό της ευρωπαϊκής οικονομίας, να καθοδηγεί τη βιώσιμη οικονομική μεγέθυνση και να επιφέρει κοινωνικά και περιβαλλοντικά οφέλη στους Ευρωπαίους πολίτες·
40. πιστεύει ότι η ηγετική θέση της ΕΕ όσον αφορά την ανανεώσιμη ενέργεια και την ενεργειακή απόδοση καταδεικνύει σε άλλα μέρη του κόσμου ότι η μετάβαση σε καθαρή ενέργεια είναι όχι μόνο δυνατή, αλλά και ωφέλιμη πέρα από την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής·
41. επισημαίνει ότι για την επίτευξη μιας οικονομίας μηδενικού ισοζυγίου αερίων θερμοκηπίου απαιτούνται σημαντικές πρόσθετες επενδύσεις στο ενεργειακό σύστημα της ΕΕ, καθώς και στις σχετικές υποδομές, συγκριτικά με την υφιστάμενη κατάσταση, ύψους από 175 έως 290 δισεκατομμύρια EUR ετησίως·
42. τονίζει ότι, δεδομένων των διαφορετικών αφετηριών της ενεργειακής μετάβασης, θα καταβληθούν προσπάθειες, ενδεχομένως σε διαφορετικό βαθμό, από τις χώρες της ΕΕ για τη μείωση των αερίων θερμοκηπίου, προκειμένου να επιτευχθεί η κλιματική ουδετερότητα σε ενωσιακό επίπεδο·
43. καλεί τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν αμελλητί τη δέσμη μέτρων για καθαρή ενέργεια· υπενθυμίζει ότι εμπίπτει στην αρμοδιότητα των κρατών μελών να αποφασίζουν σχετικά

με το ενεργειακό τους μείγμα εντός του ενωσιακού πλαισίου για το κλίμα και την ενέργεια·

44. ζητεί ένα σύστημα ενέργειας με υψηλή ενεργειακή απόδοση, το οποίο θα βασίζεται σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, και καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να λάβουν, στο πλαίσιο αυτό, όλα τα αναγκαία μέτρα, καθώς αυτό θα έχει δευτερογενείς συνέπειες σε όλους τους τομείς της οικονομίας· τονίζει ότι όλες οι μέθοδοι που παρουσίασε η Επιτροπή προϋποθέτουν τη δραστική μείωση των ορυκτών καυσίμων και τη δυναμική αύξηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας·
45. υπογραμμίζει ότι η οδηγία για τον οικολογικό σχεδιασμό¹ έχει συμβάλει σημαντικά στους στόχους της ΕΕ για το κλίμα, με τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου κατά 320 εκατομμύρια τόνους ισοδύναμου CO₂ ετησίως, και ότι εκτιμάται πως, χάρη στην οδηγία, οι καταναλωτές στην ΕΕ θα εξοικονομήσουν, έως το 2020, συνολικά έως 112 δισεκατομμύρια EUR, ήτοι περίπου 490 EUR ετησίως ανά νοικοκυριό· ζητεί να ρυθμιστούν επιπλέον προϊόντα δυνάμει της οδηγίας για τον οικολογικό σχεδιασμό, συμπεριλαμβανομένων των ταμπλετών και των έξυπνων τηλεφώνων, και να επικαιροποιούνται τα υφιστάμενα πρότυπα, προκειμένου να αντανακλούν τις τεχνολογικές εξελίξεις·
46. τονίζει την ανάγκη να διασφαλιστεί η περαιτέρω ολοκλήρωση της ευρωπαϊκής αγοράς ενέργειας, προκειμένου να απαλλαγεί ο τομέας της ενέργειας από τις ανθρακούχες εκπομπές με τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο, να διευκολυνθούν οι επενδύσεις σε έργα όπου μπορεί να παραχθεί το μέγιστο επίπεδο ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, και να ενθαρρυνθεί η ενεργός συμμετοχή των πολιτών, με γνώμονα να επιταχυνθεί η ενεργειακή μετάβαση σε μια βιώσιμη οικονομία μηδενικού ισοζυγίου άνθρακα· θεωρεί απαραίτητο να αυξηθεί το επίπεδο διασυνδεσιμότητας μεταξύ των κρατών μελών και να ενθαρρυνθούν περισσότερα συστήματα διασυννοριακής υποστήριξης·
47. επισημαίνει ότι, αυτή τη στιγμή, ο τομέας των οικοδομών ευθύνεται για το 40 % της τελικής κατανάλωσης ενέργειας και για το 36 % των εκπομπών CO₂ στην Ευρώπη²· ζητεί να απελευθερωθεί το δυναμικό του τομέα αυτού όσον αφορά την εξοικονόμηση ενέργειας και τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα, σύμφωνα με τον στόχο της οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων³, ο οποίος αφορά την επίτευξη, έως το 2050, ενός κτιριακού δυναμικού που θα είναι άκρως ενεργειακά αποδοτικό και απαλλαγμένο από ανθρακούχες εκπομπές· τονίζει ότι η βελτίωση της αποδοτικότητας των κτιρίων όσον αφορά την κατανάλωση ενέργειας ενέχει σημαντικό δυναμικό για την περαιτέρω μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου στην Ευρώπη· θεωρεί, επιπλέον, ότι η οικοδόμηση κτιρίων με χαμηλές ενεργειακές απαιτήσεις, τα οποία θα ηλεκτροδοτούνται πλήρως από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την υλοποίηση της Συμφωνίας του Παρισιού και μιας ενωσιακής

¹ Οδηγία 2009/125/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, για τη θέσπιση πλαισίου για τον καθορισμό απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού όσον αφορά τα συνδεδεμένα με την ενέργεια προϊόντα (ΕΕ L 285 της 31.10.2009, σ. 10).

² <https://ec.europa.eu/energy/en/topics/energy-efficiency/buildings>

³ Οδηγία (ΕΕ) 2018/844 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2018, για την τροποποίηση της οδηγίας 2010/31/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων και της οδηγίας 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση (ΕΕ L 156 της 19.6.2018, σ. 75).

ατζέντας για την ανάπτυξη, τη δημιουργία θέσεων εργασίας σε τοπικό επίπεδο και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των πολιτών σε ολόκληρη την Ευρώπη·

48. καλεί όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης –εθνικά, περιφερειακά και τοπικά– να λάβουν μέτρα που θα ενθαρρύνουν τους πολίτες να συμμετάσχουν στην ενεργειακή μετάβαση και θα τονώσουν την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών· τονίζει ότι η συμμετοχή των πολιτών στο σύστημα ενέργειας, με την αποκεντρωμένη αυτοπαραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, την αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας και τη συμμετοχή σε συστήματα απόκρισης ζήτησης και ενεργειακής απόδοσης, θα είναι ζωτικής σημασίας για τη μετάβαση σε μηδενικό ισοζύγιο εκπομπών αερίων θερμοκηπίου· καλεί, ως εκ τούτου, να ενσωματωθεί πλήρως η ενεργός συμμετοχή των πολιτών στις μεθόδους αυτές, ιδίως από την πλευρά της ζήτησης·

Βιομηχανική πολιτική

49. πιστεύει πως η οικονομική ευημερία, η παγκόσμια βιομηχανική ανταγωνιστικότητα και η πολιτική για το κλίμα αλληλοενισχύονται· επαναλαμβάνει ότι η μετάβαση σε μια οικονομία μηδενικού ισοζυγίου αερίων θερμοκηπίου δημιουργεί προκλήσεις και αλλά και ευκαιρίες για την ΕΕ, και ότι απαιτούνται επενδύσεις στη βιομηχανική καινοτομία, μεταξύ άλλων στις ψηφιακές τεχνολογίες και στην καθαρή τεχνολογία, ώστε να δοθεί έναυσμα στην οικονομική μεγέθυνση, να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα, να αναδειχθούν οι δεξιότητες του μέλλοντος και να δημιουργηθούν εκατομμύρια θέσεις εργασίας, για παράδειγμα στην αναπτυσσόμενη κυκλική οικονομία και βιοοικονομία·
50. υπογραμμίζει ότι είναι απαραίτητο ένα σταθερό και προβλέψιμο πλαίσιο πολιτικής για την ενέργεια και το κλίμα, ώστε να ενισχύεται η αναγκαία εμπιστοσύνη των επενδυτών και να υποστηρίζονται οι ευρωπαϊκές βιομηχανίες κατά τη λήψη αποφάσεων για μακροχρόνιες επενδύσεις στην Ευρώπη, δεδομένου ότι ο χρόνος ζωής των περισσότερων βιομηχανικών μονάδων υπερβαίνει τα 20 έτη·
51. τονίζει τον ρόλο που θα διαδραματίσουν οι ενεργοβόρες βιομηχανίες στην επίτευξη της μακροπρόθεσμης μείωσης των αερίων θερμοκηπίου στην ΕΕ· θεωρεί ότι απαιτούνται ευφυή και στοχοθετημένα πλαίσια πολιτικής, προκειμένου να διατηρήσει η ΕΕ την ηγετική της θέση στη βιομηχανία χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, να παραμείνει η βιομηχανική παραγωγή στην ΕΕ, να διατηρηθεί η ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών βιομηχανιών, να ελαχιστοποιηθούν αφενός η εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα και αφετέρου η έκθεση στις ασταθείς και αυξανόμενες τιμές των εισαγόμενων ορυκτών καυσίμων, και να αποφευχθεί ο κίνδυνος διαρροής άνθρακα· καλεί την Επιτροπή να παρουσιάσει μια νέα και ολοκληρωμένη ενωσιακή βιομηχανική στρατηγική για το κλίμα που να αφορά τις ενεργοβόρες βιομηχανίες, ώστε να στηρίξει την ανταγωνιστική μετάβαση της βαριάς βιομηχανίας σε μηδενικό ισοζύγιο εκπομπών·
52. καλεί την Επιτροπή να αναπτύξει μια βιομηχανική πολιτική με μέτρα που θα διασφαλίζουν ίσους όρους ανταγωνισμού για την ευρωπαϊκή βιομηχανία σε παγκόσμιο επίπεδο· θεωρεί ότι, στο πλαίσιο της πολιτικής αυτής, η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει την αποτελεσματικότητα πρόσθετων μέτρων, τα οποία θα αντικαταστήσουν, θα προσαρμόσουν ή θα συμπληρώσουν υφιστάμενα μέτρα σχετικά με τη διαρροή άνθρακα, καθώς και τη συμβατότητά τους με τους κανόνες του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, για την προστασία των βιομηχανιών που διατρέχουν κίνδυνο διαρροής άνθρακα έναντι των εισαγωγών προϊόντων·

53. επισημαίνει ότι ορισμένες αναδυόμενες αγορές ετοιμάζονται να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην κάλυψη των αναγκών της παγκόσμιας αγοράς κατά τη μετάβαση σε μια οικονομία μηδενικού ισοζυγίου ανθρακούχων εκπομπών, λόγω χάρη όσον αφορά τις μεταφορές μηδενικών εκπομπών και την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές· τονίζει ότι η οικονομία της ΕΕ πρέπει να διατηρήσει την ηγετική της θέση στον τομέα της πράσινης καινοτομίας και των επενδύσεων στην πράσινη τεχνολογία·
54. επισημαίνει ότι, στην έκθεση της Επιτροπής, του 2018, σχετικά με τις τιμές και το κόστος της ενέργειας στην Ευρώπη (COM(2019)0001)¹, τονίζεται η συνεχιζόμενη υψηλή έκθεση της ΕΕ στις ασταθείς και αυξανόμενες τιμές των ορυκτών καυσίμων και ότι το μελλοντικό κόστος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας αναμένεται να αυξηθεί για την ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από ορυκτά καύσιμα και να μειωθεί για εκείνη που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας· τονίζει ότι οι ενωσιακές δαπάνες εισαγωγής ενέργειας αυξήθηκαν το 2017 κατά 26 % και ανήλθαν σε 266 δισεκατομμύρια EUR, κυρίως λόγω της αυξανόμενης τιμής του πετρελαίου· επισημαίνει περαιτέρω ότι, σύμφωνα με την έκθεση, οι αυξήσεις στην τιμή του πετρελαίου είχαν αρνητικό αντίκτυπο στη μεγέθυνση (-0,4 % του ΑΕγχΠ το 2017) και στον πληθωρισμό (+0,6) στην ΕΕ·

Έρευνα και καινοτομία

55. υπογραμμίζει ότι τα ενωσιακά και εθνικά προγράμματα έρευνας και καινοτομίας έχουν καθοριστική σημασία για την υποστήριξη της Ένωσης στην ηγετικό ρόλο που διαδραματίζει στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, και πιστεύει ότι η κλιματική διάσταση θα πρέπει να ενσωματώνεται επαρκώς στην προετοιμασία και στην υλοποίηση των προγραμμάτων έρευνας και καινοτομίας·
56. θεωρεί ότι θα πρέπει να καταβληθούν σημαντικές προσπάθειες έρευνας και καινοτομίας τις προσεχείς δύο δεκαετίες, προκειμένου να είναι διαθέσιμες για όλους κοινωνικά και οικονομικά βιώσιμες λύσεις χαμηλών και μηδενικών ανθρακούχων εκπομπών, καθώς και να βρεθούν νέες λύσεις για την επίτευξη μιας οικονομίας μηδενικού ισοζυγίου αερίων θερμοκηπίου·
57. υπογραμμίζει τη θέση του ότι το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» πρέπει να αφιερώνει το 35 % τουλάχιστον των δαπανών του στην υποστήριξη των στόχων για το κλίμα, κατά περίπτωση και στο πλαίσιο του γενικού στόχου της Ένωσης για την ενσωμάτωση των δράσεων για το κλίμα·

Χρηματοδότηση

58. ζητεί να υλοποιηθεί σύντομα το Ταμείο Καινοτομίας για το ΣΕΔΕ της ΕΕ και να ξεκινήσει η πρώτη πρόσκληση υποβολής προσφορών το 2019, προκειμένου να τονωθούν οι επενδύσεις στην ανάδειξη επαναστατικών βιομηχανικών τεχνολογιών χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών σε ευρύ φάσμα τομέων, όχι μόνο στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, αλλά και στην τηλεθέρμανση και τις βιομηχανικές διεργασίες· ζητεί, το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2021-2027 και όλα τα προγράμματα του να ευθυγραμμίζονται πλήρως με τη Συμφωνία του Παρισιού·

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1548155579433&uri=CELEX:52019DC0001>

59. θεωρεί ότι πρέπει να κινητοποιηθούν σημαντικές ιδιωτικές επενδύσεις, προκειμένου να επιτύχει η Ένωση μηδενικό ισοζύγιο εκπομπών έως το 2050 το αργότερο· πιστεύει ότι για την επίτευξη του στόχου αυτού απαιτείται μακροπρόθεσμος προγραμματισμός και κανονιστική σταθερότητα και προβλεψιμότητα για τους επενδυτές, και απαιτείται, κατ' αναλογία, να λαμβάνεται δεόντως υπόψη ο στόχος κατά την εκπόνηση μελλοντικών κανονισμών της ΕΕ· τονίζει, συνεπώς, ότι θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην εφαρμογή του σχεδίου δράσης για τη βιώσιμη χρηματοδότηση το οποίο εγκρίθηκε τον Μάρτιο του 2018·
60. θεωρεί ότι το ΠΔΠ 2021-2027 θα πρέπει, πριν από την έγκρισή του, να αξιολογηθεί μέσα από το πρίσμα του στόχου για την επίτευξη μιας κλιματικά ουδέτερης οικονομίας έως το 2050, και ότι πρέπει να θεσπιστεί μια τυποποιημένη δοκιμή για να διασφαλίζεται ότι οι δαπάνες στο πλαίσιο του προϋπολογισμού της ΕΕ είναι ανθεκτικές στην κλιματική αλλαγή·
61. αποδοκιμάζει το γεγονός ότι οι επιδοτήσεις για τα ορυκτά καύσιμα εξακολουθούν να αυξάνονται, και ανέρχονται σε περίπου 55 δισεκατομμύρια EUR ετησίως¹· καλεί την ΕΕ και τα κράτη μέλη να ξεκινήσουν αμέσως να καταργούν σταδιακά όλες τις ευρωπαϊκές και εθνικές επιδοτήσεις για τα ορυκτά καύσιμα·
62. τονίζει τη σημασία που έχει η δίκαιη μετάβαση σε μια ουδέτερη από πλευράς ανθρακούχων εκπομπών οικονομία, και καλεί τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν κατάλληλες πολιτικές και να διαθέσουν κονδύλια για τον σκοπό αυτόν· υπογραμμίζει ότι τα ταμεία της ΕΕ θα μπορούσαν να διαθέσουν κονδύλια για την παροχή πρόσθετης υποστήριξης, κατά περίπτωση·

Ο ρόλος των καταναλωτών και της κυκλικής οικονομίας

63. τονίζει τον σημαντικό αντίκτυπο που έχει η αλλαγή συμπεριφοράς στην επίτευξη του στόχου για τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου· καλεί την Επιτροπή να διερευνήσει το συντομότερο δυνατόν τις επιλογές πολιτικής, μεταξύ άλλων όσον αφορά την περιβαλλοντική φορολόγηση, προκειμένου να ενθαρρυνθεί η αλλαγή συμπεριφοράς· υπογραμμίζει τη σημασία της ανάληψης πρωτοβουλιών από τη βάση στην κορυφή, όπως το Σύμφωνο των Δημάρχων, για την προώθηση της αλλαγής συμπεριφοράς·
64. υπογραμμίζει ότι ένα πολύ μεγάλο ποσοστό της χρήσης ενέργειας και, κατ' επέκταση, των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου συνδέεται άμεσα με την απόκτηση, την επεξεργασία, τη μεταφορά, τη μετατροπή, τη χρήση και τη διάθεση των πόρων· τονίζει ότι θα μπορούσε να επιτευχθεί πολύ σημαντική εξοικονόμηση σε κάθε στάδιο κατά μήκος της αλυσίδας διαχείρισης πόρων· τονίζει, ως εκ τούτου, ότι η αύξηση της παραγωγικότητας των πόρων με τη βελτίωση της αποδοτικότητας και ο περιορισμός της σπατάλης των πόρων με τη λήψη μέτρων, λόγω χάρη για την επαναχρησιμοποίηση, την ανακύκλωση και την ανακατασκευή, μπορούν να μειώσουν σημαντικά τόσο την κατανάλωση πόρων όσο και τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, και ταυτόχρονα να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητα και να δημιουργήσουν επιχειρηματικές ευκαιρίες και θέσεις εργασίας· τονίζει την οικονομική αποδοτικότητα των μέτρων κυκλικής οικονομίας· υπογραμμίζει ότι η βελτίωση της αποδοτικής χρήσης των πόρων και των προσεγγίσεων όσον αφορά την κυκλική οικονομία, καθώς και τον

¹ Οι τιμές και το κόστος της ενέργειας στην Ευρώπη, σ. 10-11.

κυκλικό σχεδιασμό προϊόντων, θα επιφέρει μια αλλαγή στα πρότυπα παραγωγής και κατανάλωσης και θα μειώσει τον όγκο των αποβλήτων·

65. τονίζει τη σημασία της πολιτικής προϊόντων, όπως οι πράσινες δημόσιες συμβάσεις προμήθειας και ο οικολογικός σχεδιασμός, η οποία μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην εξοικονόμηση ενέργειας και στη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα των προϊόντων, και ταυτόχρονα στη βελτίωση του αποτυπώματος των χρησιμοποιούμενων υλικών, καθώς και του συνολικού αντικτύπου στο περιβάλλον· υπογραμμίζει την ανάγκη να θεσπιστούν απαιτήσεις για την κυκλική οικονομία στο πλαίσιο των ενωσιακών προτύπων για τον οικολογικό σχεδιασμό, καθώς και να εφαρμοστεί η υφιστάμενη μεθοδολογία οικολογικού σχεδιασμού και σε άλλες κατηγορίες προϊόντων, πέραν των συνδεόμενων με την ενέργεια προϊόντων·
66. θεωρεί ότι θα πρέπει να συνεχιστούν οι εργασίες για την εκπόνηση ενός αξιόπιστου μοντέλου ώστε να εκτιμώνται οι κλιματικές επιπτώσεις με βάση την κατανάλωση· λαμβάνει υπόψη το συμπέρασμα στο οποίο κατέληξε η Επιτροπή στην εις βάθος ανάλυσή της ότι οι προσπάθειες της ΕΕ για τη μείωση των εκπομπών από την παραγωγή της εξουδετερώνονται ως έναν βαθμό λόγω των εισαγωγών αγαθών με υψηλότερο αποτύπωμα άνθρακα, αλλά η ΕΕ συμβάλλει, ωστόσο, σημαντικά, στη μείωση των εκπομπών σε άλλες χώρες, χάρη στην αυξημένη εμπορική ροή και στη βελτιωμένη αποδοτικότητα των εξαγωγών της από πλευράς άνθρακα·

Η ΕΕ και η παγκόσμια δράση για το κλίμα

67. υπογραμμίζει τη σημασία που έχουν η αύξηση των πρωτοβουλιών και ο διαρκής διάλογος στα σχετικά διεθνή φόρουμ, καθώς και η αποτελεσματική διπλωματία για το κλίμα, με στόχο να δοθεί έναυσμα για τη λήψη παρόμοιων αποφάσεων πολιτικής οι οποίες συμβάλλουν στον καθορισμό πιο φιλόδοξων στόχων για το κλίμα σε άλλες περιοχές και σε τρίτες χώρες· καλεί την ΕΕ να αυξήσει τα κονδύλια που διαθέτει για το κλίμα και να καταβάλει ενεργά προσπάθειες για να προτρέψει τα κράτη μέλη να αυξήσουν τη χρηματοδοτική συνδρομή που παρέχουν σε τρίτες χώρες για το κλίμα (κατά προτίμηση με τη μορφή αναπτυξιακής βοήθειας και όχι δανείων), η οποία θα πρέπει να συμπληρώνει τη διεθνή αναπτυξιακή βοήθεια και να μην υπολογίζεται διπλά ως αναπτυξιακή βοήθεια και ως χρηματοδοτική συνδρομή για το κλίμα·
68. τονίζει ότι η σύνοδος κορυφής των Ηνωμένων Εθνών για το κλίμα που θα πραγματοποιηθεί τον Σεπτέμβριο του 2019 θα είναι η σωστή στιγμή για αναγγείλουν οι ηγέτες πιο φιλόδοξους στόχους στο πλαίσιο των ΕΚΣ· θεωρεί ότι η ΕΕ θα πρέπει να εγκρίνει θέση για την επικαιροποίηση των ΕΚΣ πολύ νωρίτερα, ώστε να καταφθάσει άρτια προετοιμασμένη στη σύνοδο κορυφής, και σε στενή συνεργασία με έναν διεθνή συνασπισμό μερών με σκοπό τη στήριξη πιο φιλόδοξων στόχων για το κλίμα·
69. τονίζει τα πλεονεκτήματα που αποφέρει η ενίσχυση της διαλειτουργικότητας μεταξύ των μέσων πολιτικής της ΕΕ και των αντίστοιχων μέσων τρίτων χωρών, ιδίως όσον αφορά τους μηχανισμούς τιμολόγησης του άνθρακα· καλεί την Επιτροπή να συνεχίσει και να εντείνει τη συνεργασία και την υποστήριξη για την ανάπτυξη μηχανισμών τιμολόγησης του άνθρακα εκτός της Ευρώπης, προκειμένου να επιδιώξει τη μεγαλύτερη μείωση των εκπομπών και τη διαμόρφωση δικαιότερων συνθηκών ανταγωνισμού σε παγκόσμιο επίπεδο· υπογραμμίζει τη σημασία που έχει η θέσπιση περιβαλλοντικών εγγυήσεων για να διασφαλιστεί η πραγματική και πρόσθετη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου· καλεί, στο πλαίσιο αυτό, την Επιτροπή να

προαγάγει αυστηρούς και ισχυρούς διεθνείς κανόνες για την πρόληψη των κενών λογιστικής ή του διπλού υπολογισμού περιπτώσεων μείωσης των εκπομπών·

ο

ο ο

70. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή, καθώς και στις κυβερνήσεις και στα κοινοβούλια των κρατών μελών.